

Válka, která měla mnoho otců

Německý badatel Gerd Schultze-Rhonhof ve své velice zajímavé a působivé přednášce dává nahlédnout na skutečné důvody druhé světové války, na její hlavní protagonisty. Čtenář si při její četbě zároveň uvědomí, jak hluboce a kolosálně nám soudružky učitelky při výkladu v hodinách dějepisu lhaly. Tenkrát to prý vyžadoval komunistický režim.

Dneska, po dvaceti letech Vítězné listopadové sametové revoluce, v níž jejím koryfeům šlo především o „pravdu a lásku“ - v režimu sionisticko-zednářské liberální demokracie -, se dětem ve školách lze vesele a bezostyšně dál.

Vážené dámy a pánové, jsem rád, že mohu zahájit dnešní tři přednášky o událostech kolem II. světové války a událostech před jejím začátkem. Jistě jste si v těch třech krátkých životopisech na pozvánce k dnešní konferenci povšimli, že jsem z dnešních tří přednášejících jediným historikem-amatérem, a tak Vám chci ještě před začátkem krátce vysvětlit, jak jsem se jako laik začal zabývat dějinnými událostmi kolem začátku Druhé světové války.

Před několika lety jsem se zabýval otázkou, jak dalece mohlo německé

obyvatelstvo let třicátých přisuzovat německé zbrojení Hitlerovým válečným záměrům. Kdysi jsem jako mladý důstojník generálního štábu pracoval u útvaru pro zbrojení a od té doby mám kdesi v pozadí mysli, že se nezbrojí proto, aby člověk investoval své úspory - to jde raději do spořitelny v Mnichově - nýbrž člověk zbrojí, aby se mohl proti někomu bránit, aby mohl někoho napadnout nebo aby se mohl stát něčím partnerem. Vždy jde o toho "někoho" jako základní důvod pro vlastní zbrojení.

A když chceme zjistit, z jakého důvodu nějaká země zbrojí, pak je potřeba srovnat vlastní výzbroj s výzbrojí okolních států. Z toho se dají odvodit záměry, které za takovým zbrojením stojí. Obecně platí zásada, že když se nějaká země pokouší mít třikrát silnější ozbrojené síly než její susedé, nebo jeho nejsilnější sused, pak je možné se domnívat, že chce někoho napadnout. Když se nějaká země spokojí třeba se třetinovou výzbrojí oproti svým susedům, lze vycházet z toho, že zbrojí pouze proto, aby se mohla v případě nouze bránit.

Když jsem chtěl doložit, že chtěl Hitler již od roku 1933 připravit útočnou válku, musel jsem někdejší německou výzbroj srovnat s tehdejší výzbrojí jeho susedů, a to zcela konkrétně německou výzbroj s výzbrojí Francie a také států, které byly spolu s Francií spolčeny proti Německu. Takže Rusko a Velkou Británii vůbec nepočítám, neboť ti nejsou naši bezprostřední susedé.

A tak jsem si sehnal příslušnou německou odbornou literaturu a hledal jsem údaje o tehdejší výzbroji našich susedů a nenašel jsem - nic. Německá poválečná dějepisná literatura k tehdejší výzbroji ostatních států zcela mlčí, jen jejich námořní výzbroj je zdokumentována dobře. Jestliže jsem tedy chtěl čísla, která jsem potřeboval, musel

jsem nahlédnout do zahraniční literatury, a tak jsem si sehnal českou, francouzskou, anglickou a americkou, které jsou všechny dostupné v němčině. Bohužel však historikové nepíší o zbrojení své země. Píší o domácí politice, zahraniční politice, kultuře, hospodářství, když má člověk štěstí tak o bezpečnostní politice, a když jsem měl ještě více štěstí, našel jsem i čísla ohledně zbrojení. Musel jsem tedy hodně hledat, hodně číst, abych našel těch pár čísel, která jsem potřeboval, a přitom jsem našel i spoustu zajímavých věcí, které jsem ani nehledal.

K svému velkému údivu jsem zjistil, že spousta zahraničních historiků poválečné doby vyčítala svým vládám dvacátých a třicátých let, že mohli II. světové válce zabránit, kdyby chtěli. Někteří jdou dokonce tak daleko, že své vlády obviňují ze spoluzavinění II. světové války. Něco takového jsem v německé literatuře nikdy nečetl, tak jsem byl zvědavý, obstaral jsem si více knih, více jsem četl, také jsem prověřoval, ze kterých zdrojů tito historici čerpají, obstaral jsem si i příslušné zdroje, bylo-li to možné, navštívil jsem archivy, četl jsem memoáry a zasekl jsem se nad tématem: *Kdo vlastně zosnoval II. světovou válku?* O tom chci nyní mluvit.

Předtím však, než se do toho pustím, chci vyřešit onu tajenku. Jakýpak byl poměr výzbroje Německa a jeho sousedů roku 1933?

Francie společně a spojenecké státy Francie měly roku 1933 na aktivních vojenských divizích převahu v poměru 1:12. A když připočítáme aktivní vyzbrojené a vycvičené rezervy, činila převaha rovných 1:97. Když si nad to vzpomeneme, že v tehdejší míru - konec konců byl uzavřen Versailleský mír - tedy v mírových dobách, vmaširovaly do Německa francouzské, belgické, litevské, nebo polské jednotky a milice a obsadily, nebo prostě "na vždy" anektovaly německé příhraniční oblasti jako třeba Porúří, což vlastně ani hraniční oblast nebyla, tak je logické, že německé obyvatelstvo roku 1933 vidělo tento problém zcela jinými brýlemi. Nechtělo prostě, aby si každý, komu se to zlíbí, mohl na našem teritoriu dělat co se mu zachce a aby malá armádička Reichswehr se svými desítkami divizemi něčemu takovému nemohla zabránit. Německé obyvatelstvo tehdy znovuvyzbrojení Německa vítalo, protože se chtělo bránit. Dokonce začátkem války, kdy se dá tento proces zbrojení bilancovat, jsme my Němci vykazovali zaostalost v počtu vojáků poměrem 1:2,5. Z těchto indicií tedy nemohlo německé obyvatelstvo vyvozovat, že se německé zbrojení orientovalo na útočnou válku.

Tímto jsem Vám vysvětlil, jakou oklikou jsem se dostal ke svému tématu "Vznik II. světové války". Dámy a pánové, z toho všeho, co jsem se ze zahraniční literatury a při procházení archivů dozvěděl, jsem byl natolik fascinován, že jsem se rozhodl to všechno shrnout a zveřejnit v knize "1939 - Válka, která měla mnoho otců". Pokud Vás trochu máte titul mé knihy - člověk by se mohl domnívat, že kniha pojednává o válce, tak klíčové je slovo "mnoho otců", a ne "válka". Vysvětluje to i podtitul "Dlouhý náběh k Druhé světové válce".

Pan Dr. Scheil převezme v další části štafetu a bude ve svém projevu "Válka, která se nedala zastavit" mluvit přímo o válce jako takové a Dr. Post pak bude mluvit o válce v Pacifiku.

K událostem před válkou:

Situace v Evropě v době od konce I. světové války do počátku II. světové války nebyla ani na chvíli bez napětí a menších válek. Státy Polsko a Sovětský svaz měly roztržky a války, Polsko a Litva měla roztržky a jednu válku, Francie a Itálie měly konflikty ohledně teritorií, stejně tak Dánsko a Norsko, Itálie a Anglie, Jugoslávie a Rakousko, Německo a Československo, Maďarsko a Československo, Polsko a Československo, Španělsko a Itálie, Itálie a Albánie, a tak dále.

To všechno sice drží Evropu v jakémisi trvalém stavu horečky, ale velký třesk nastává až ve chvíli, kdy Německo požaduje v roce 1933 zpět Danzig (Gdaňsk) a nadto ještě exteritoriální dálnici vedoucí skrze polský koridor z říšského území do Východního Pruska, odtrženého od Německa v roce 1918.

Dle mých dřívějších vědomostí vyvolal II. světovou válku Adolf Hitler, když chtěl pomocí brachiálního násilí prosadit otázku města Danzig a exteritoriálního koridoru proti vůli Polska a Anglie.

V roce 1967 izraelský velvyslanec v SRN Asher Ben-Natan na otázku novináře, který se ptal, kdo začal Šestidenní válku a kdo začal první střílet, odpověděl: *“To je zcela nepodstatné. Podstatné je, co těmto výstřelům předcházelo.”* A tím se dostávám přesně k té otázce, kterou jsem si doposud nikdy nepoložil: *Co předcházelo prvním výstřelům ze září 1939?* Předcházející události, o kterých chci nyní hovořit.

V posledních letech jsem toho četl mnoho, co můj původní obraz o Hitlerovi jako jediném původci II. světové války značně diferencovalo. Samozřejmě jsem se musel ptát, odkud tento můj zjednodušený obraz historie pochází. Svůj obraz historie mám z toho, co člověk slyší a čte, především však z doby mých školních let. A tak jsem se ptal, co se dnešní školáci asi učí o vzniku II. světové války. Vzal jsem tedy učebnici dějepisu mé nejmladší dcery, která podle ní dělala maturitu, s názvem *“Naše historie”*, svazek 4., vydavatelství *Diesterweg*. Tato učebnice historie zprostředkovává žákům jasný obraz o genezi II. světové války. Školákům líčí obraz o říšské vládě, která se roku 1939 hrnula do války, nechtěla otázku města Danzig řešit, nýbrž chtěla Polsko dobýt. K tomu cituje tato učebnice z Hitlerova projevu z 22. srpna 1939, který měl Hitler pronést týden před začátkem války před nejvyšším velením Wehrmachtu. Chci Vám nyní přečíst, co za citát v této učebnici stojí - a tyto citáty najdete skoro ve všech učebnicích dějepisu Dolního Saska.

Hitler, podle této učebnice, říká před vrchním velením Wehrmachtu, jak stojí v této knize: *“Naši protivníci nepočítali s mojí odhodlaností. Naši protivníci jsou ubožáci, viděl jsem je v Mnichově. Teď je Polsko v pozici, jakou chtělo mít. Obávám se jen, že mi v poslední chvíli nějaký prasák předloží plán zprostředkování”* - strana 128 této pěkné učebnice dějepisu.

Školáci se prostřednictvím těchto formulací učí, že Hitler chtěl válku za každou cenu. Ještě jednou Vám připomínám poslední citovanou větu: *“Obávám se jen, že mi v poslední chvíli nějaký prasák předloží plán zprostředkování”*. Tato věta hovoří za své. -

Jenže je to falsifikát. Tato věta byla dodatečně vpravena do protokolu tohoto Hitlerova projevu až při Norimberském procesu, aby tento projev mohl být trochu více přibarven jako důkazní materiál proti hlavním obžalovaným. Žáci tu mají získat falešný dojem, že Hitler nevyjednával a ani vyjednávat nechtěl.

Věděli jste, že Hitler dal ještě odpoledne v den před začátkem války prezidentu Říšského sněmu a ministru letectví Göringovi svolení k vyjednávání s britským velvyslancem v Berlíně, aby zabránil válce a vyřešil gdaňský konflikt bez války?

Věděli jste, že říšská vláda prosila britskou vládu o zprostředkování jednání mezi Německem a Polskem v otázce Gdaňska?

Věděli jste, že v posledních deseti dnech před začátkem války psal Hitler italské, francouzské a anglické vládě ve snaze vyřešit gdaňskou otázku bez války?

Věděli jste, že říšská vláda nabídla Polsku krátce před začátkem války šestnáctibodový návrh k vyřešení sporných otázek kolem města Danzig/Gdaňsk? Že Poláci tento návrh nepřijali? Nikoli z hlediska obsahu, což by ani nepřekvapilo, ale fyzicky, že jej odmítli přijmout. A tak musel tento návrh cestovat do Varšavy přes Londýn a dostal se tak do rukou členům britského kabinetu. Jak to tak občas bývá, vezme si občas nějaký ministr práci i domů. Manželka právě odstupujícího ministra námořnictva Coopera si tak

náhodou onen šestnáctibodový německý návrh přečetla a řekla: *“Nevím, co ještě chceš. Ten německý návrh je přeci velmi rozumný!”* Ministra Coopera se zmocnila panika. Bylo samozřejmě hned jasné, že britská veřejnost by reagovala úplně stejně jak jeho vlastní žena, a okamžitě zavolal do redakce *Daily Mail* a *Daily Telegraph* a vyzval šéfredaktory, aby německý návrh vyličili co možná v nejnevhodnějším světle.

Říšská vláda oznámila, že tento šestnáctibodový návrh oznámí veřejně ještě týž den v rozhlase, načež britský velvyslanec Henderson žádal říšské ministerstvo zahraničí, aby německý návrh nebyl v rozhlase zveřejněn s trochu nepřesvědčivým odůvodněním, že by to mohlo narušit vyjednávání s Polskem.

Francouzský historik Rassinier napsal po válce o tomto německém návrhu toto: *“Kdyby 30. srpna 1939 britská a francouzská veřejnost věděla o německém návrhu, pak by Paříž a Londýn nebyli sto vyhlásit válku, aniž by tím vyvolali vlnu nevole, která by prosadila mír”*.

Ted' se určitě ptáte, odkud to všechno vím. Víím to ze spisů norimberského procesu, ze spisů *Foreign Office*, ze spisů ministerstva zahraničí, z prací dvou francouzských historiků a líčení tehdy zúčastněných velvyslanců.

V posledních deseti dnech před vypuknutím války se vedla velmi intenzivní jednání mezi Londýnem a Berlínem, aby německo-polské problémy byly vyřešeny bez války. Polští představitelé moc velkou vůli vyjednávat neměli, a tak šlo všechno přes Londýn. Jaké to vlastně byly problémy?

Všichni víme, že se tehdy jednalo o město Danzig a o exteritoriální dopravní spojení mezi územím Říše a odděleným územím Východního Pruska, tedy tzv. “otázku koridoru”. Co se jaksí zapomnělo a co se od konce války vytěsnilo z německých učebnic, je humanitární tragédie nepolských menšin v Polsku.

Opět samostatné Polsko roku 1919 mělo kromě 19 milionů “polských Poláků” - polsky mluvících a polských římsko-katolických občanů - také 5 milionů Ukrajinců, 2,5 milionu Židů, 2 mil. Němců, 1,5 mil. Bělorusů a několik desítek tisíc dalších menší, jako Litevců, Čechů, Maďarů, Slováků, Šlonzáků a Kašubů. 19 milionů “polských Poláků” se od roku 1919 pokoušelo svých cca 11 milionů nepolských menšin jazykově polonizovat a konfesně katolizovat. Najednou již neznali Dohodu o ochraně národnostních menšin, kterou jim r. 1920 uložily vítězné mocnosti, a pronásledovali nepolské státní občany ve vlastním státě.

Kdybych Vám nyní přednášel o osudu Němců v Polsku, leckdo z Vás by si pak pomyslel, “no jo, to jsou zase vyhnanecské řeči, to už známe”. Proto také nechci mluvit o Němcích v Polsku, nýbrž o největší polské menšinu, o 5 milionech Ukrajinců. Jejich osud je zdokumentován velmi dobře proto, neboť v té době spousta Ukrajinců vycestovávala z Polska do Kanady, do britské Kanady, a proto se britská média a parlamenty o osud Ukrajinců zajímaly a situaci pozorovaly. 14. prosince 1931 tak píše *Manchester Guardian*: *“Menšiny mají z Polska zmizet - tato politika se bezohledně praktikuje bez sebemenšího přihlídnutí k veřejnému mínění ve světě, k mezinárodním smlouvám a mínění Společnosti národů. Ukrajina se stala pod polskou nadvládou peklem. O Bělorusku to lze říct s ještě větší jistotou. Cílem polské politiky je zmizení menšin jak z dokumentů, tak ve skutečnosti”*, tolik *Manchester Guardian*. Jak jsem řekl, i parlamenty se zabývaly otázkou menšin v Polsku. K dispozici je třeba protokol ze zasedání horní komory parlamentu z 15.6.1932, ve kterém Lord Buxton zpravuje horní komoru britského parlamentu o aktuálních jednání Společnosti národů v Ženevě, kdy říká: *“V posledních dnech byly v radě Společnosti národů projednávány otázky národnostních menšin. Především v lednovém jednání jsme projednávali zprávu, jež se zabývala terorizováním, které se odehrávalo na podzim roku 1930 v polské Ukrajině. Asimilace skrze ničení kultury je na denním pořádku. Od anexe uteklo z koridoru a z*

Poznaně na jeden milion Němců, protože shledávali tamní podmínky jako neúnosné. V polské části východní Haliče byl od konce války do roku 1929 snížen počet ukrajinských lidových škol o dvě třetiny. Na univerzitách, ve kterých Ukrajinci pod rakouskou nadvládou zastávali 11 učitelských míst, nemají nyní ani jedno, ačkoli jim byla polskou vládou v roce 1922 slíbena univerzita vlastní. V té části polské Ukrajiny, která předtím patřila Rusku, ve Volyni, jsou podmínky ještě tvrdší. V celé Ukrajině panuje systém policejního pronásledování". Tento lord Buxton pokračuje dále: "Nemůžeme v této souvislosti vynechat jednu obzvláště politováníhodnou skutečnost, a sice mučení vězňů ve věznicích včetně podezřelých, kteří upadli v nemilost polských úřadů. Přesvědčivé důkazy, že jsou v těchto případech používány středověké metody mučení, mám bohužel k dispozici. Tyto výjevy byly v radě Společnosti národů delegátem britské vlády lordem Sesselem označeny jako lidským svědomím otřásající. Radou Společnosti národů nebyly prošetřeny, jak by tomu mělo být." Tolik dva anglické hlasy.

Ale ani ve Francii nezůstaly události kolem menšin v Polsku bez povšimnutí. Francouzský profesor slavistiky, který napsal tři knihy o tehdejšímu Polsku a který zažil nucené připojení západní Ukrajiny k Polsku přímo z místa, píše: „*Střílelo se, věšelo, mučilo, zavíralo a zabavovalo. Spousta ukrajinských duchovních byla popravena. Aby zabránili přeplňování, nebrali Poláci zajatce. Vězení byla plná Ukrajinců všech společenských vrstev, jejichž jediným zločinem bylo, že byly Ukrajinci, nebo mluvili ukrajinsky*". Tolik hlas francouzský.

Ostatním menšinám se nevedlo jinak. Mezi lety 1934 - 1938, když v Německu již docházelo k pronásledování Židů, uprchlo z Polska do Německa na 757.000 Židů, kteří v Německu, nebo na cestě přes Německo hledali útočiště.

V roce 1939 se dramaticky zhoršují životní podmínky i německé menšiny - již jsem se zmínil, že Polsko jednostranně vypovědělo Dohodu o ochraně národnostních menšin z roku 1920. Říšská vláda uzavřela roku 1934 s polskou vládou bilaterální dohodu o ochraně národnostních menšin, jejíž účinnost netrvala právě dlouho, pak ještě v listopadu r. 1937 uzavřela říšská vláda s Polskem znovu bilaterální dohodu o ochraně národnostních menšin a jejíž účinnost se v roce 1939 zase vytratila. Němcům byly zavírány školy, odnímány obchodní a podnikové licence, stejně jako lékařské aprobace, byly zapalovány německé statky, bojkotovány německé obchody a Němci lynčováni přímo na ulicích. Němci, kteří hledali záchranu v útěku přes hranice do Německa, byli při jejich přecházení ostřelováni, resp. odstřelováni podobně jako o desetiletí později východní Němci při svém útěku z NDR na Západ.

Již v srpnu roku 1939 dorazilo z Polska do uprchlických táborů na říšském a gdaňském území asi 80 tisíc německých uprchlíků. Všechny národnostní menšiny zažívají r. 1939 v Polsku humanitární tragédii, podobně jako národnostní menšiny zažívaly v Jugoslávii za Miloševiče. Zde však máme v paměti obrázky z televize a proto je to také v kolektivní paměti Evropanů dobře uchováno. O tragédii národnostních menšin v Polsku z roku 1939 a dříve nezůstalo v kolektivní paměti Evropy nic. A dokonce i naše učebnice k tomuto tématu mlčí.

Od roku 1920 - 1939, tedy v meziválečné době, se ke Společnosti národů v Ženevě dostává z Polska přes 15.000 stížností národnostních menšin, kterým Společnost národů nepomáhá. Říšské ministerstvo zahraničí ještě půl roku před vypuknutím války registruje na 1.500 případů svévolných aktů porušování práva a terorizování německé menšiny v Polsku. Tehdejší státní sekretář von Weizsäcker, zástupce říšského ministra zahraničí von Ribbentropa, mimochodem také otec našeho pozdějšího spolkového prezidenta, píše k tomu ve svých pamětech: „*Naše diplomatické a konzulární zprávy z*

Polska ukazovaly, jak se v roce 1939 stále vzdouvala vlna, která překrývala původní problém - město Danzig/Gdaňsk a koridor.“

V tomto stavu humanitární katastrofy se Hitler domníval, že v otázce koridoru, Gdaňska a národnostních menšin bude muset brzy nevyhnutelně dojít k řešení. A na rozdíl od Britů a Francouzů se v roce 1939 ve všech rozhovorech, ve všech diplomatických nótách a psaních zmiňoval, že německo-polské problémy musejí být kvůli osudu milionové německé menšiny vyřešeny ještě v tomto roce (1939). „*Již se to nedá odsouvat*“, napsal. Od října 1938 Hitler neustále předkládal Polsku návrhy řešení a v srpnu 1939, o 11 měsíců později, dal Polsku ultimátum.

Co mne však velmi zarazilo, bylo to, že Hitler v posledních dnech před vypuknutím války, když už měl v kapse Pakt o neútočení se Sovětským svazem, a Wehrmacht tedy mohl udeřit, již pevně stanovený začátek útoku Wehrmachtu ještě třikrát přesunul. Je zajímavé číst v denících Wehrmachtu jeho odůvodnění. Pokaždé říká: „*Potřebuji ještě čas k vyjednávání*“. A v našich milých učebnicích historie pak stojí ta pěkná zfalšovaná věta: „*Obávám se jen, že mi v poslední chvíli nějaký prasák předloží plán zprostředkování*“.

Hitler při svých vyjednáváních využil jednoho švédského zprostředkovatele, švédského průmyslníka Birgera Dahleruse. Dahlerus měl vynikající privátní i obchodní kontakty jak v Londýně, tak v Berlíně. Jako osobní přítel Göringa se ke zprostředkování sám nabídl a 10 dní před zahájením války udělal to, čemu dnes říkáme „kyvadlová diplomacie“. Dvakrát až třikrát denně létal sem a tam mezi Londýnem a Berlínem, převážel nóty, návrhy řešení, které každá ze stran činila, interpretoval je, co která ze stran míní, jak dalece je ochotna jít ke kompromisům. Byl to skutečný makléř. Z poznámek Birgera Dahleruse můžeme přesně rekonstruovat celý průběh těchto jednání. I z akt německého ministerstva zahraničí, stejně jako z anglického Foreign Office se také dá jednání přesně rekonstruovat. Rovněž ze záznamů Norimberského procesu a z poznámek zúčastněných německých a anglických velvyslanců. A co je velmi zážející, tak všechny tyto záznamy, ať už německé, anglické nebo švédské se co do průběhu a předmětu vyjednávání naprosto přesně shodují. Neexistuje zde absolutně žádná pochybnost, o čem se v těchto posledních deseti dnech před začátkem války vyjednávalo. Přesto však o tom německé učebnice nepíší absolutně nic. Nezmiňuje se ani humanitární tragédie ukrajinských, německých, běloruských a židovských příslušníků národnostních menšin v Polsku, natož pak pokusy zabránit vypuknutí nové války.

Shledal jsem ta vyjednávání před začátkem války natolik napínavá, že jsem tyto poslední dny hodinu od hodiny ve své knize zpětně popsal. Při čtení ve všech těch aktech jsem si chvílemi myslel, že čtu nějakou kriminálku.

Přesuňme se nyní v čase do roku 1918. Německo-polské vztahy nebyly v období mezi válkami vždy tak špatné jako v roce 1939. Poté, co Německá říše musela uzavřít mír s Francií, USA a Británií, vzalo si Polsko v roce 1918 do té doby německé provincie Posen/Poznaň a Západní Prusko. Činí tak ještě dříve, než jsou Polákům tato území vítěznými mocnostmi přiznána. Západní Prusko bylo stále ze 70% osídleno Němci, takže tento násilný akt nebyl žádnou vládou Výmarské republiky nikdy uznán. V roce 1918 - 1919 požaduje Polsko ve Versailles ještě území Pomořanska, Slezska, Východního Pruska, což mu však není přiznáno, přesto však zanechá tento požadavek v Němcích strach. Roku 1921 zahajuje Polsko svůj pokus dobýt pomocí milice a v oblasti přítomných polských gastarbeiterů celé Horní Slezsko. Po referendu, kterému se ale Polsko snaží zabránit, dostane východo-slezské průmyslové území přiznáno vítěznými mocnostmi. Roku 1933 vybízí Polsko Francii třikrát k dvou frontové válce proti Německu, což však Francie pokaždé odmítne. V roce 1933 disponuje Polsko se

278.000 vojáků, tedy skoro 300.000 muži, třikrát tak velkými ozbrojenými silami než Německo se svými 100.000 vojáků. A tak je Polsko před nástupem Hitlera do úřadu kancléře v roce 1933 všemi demokratickými stranami v Německu, stejně jako Reichswehrem, vnímáno jako nebezpečí.

Teprve za diktatury Hitlera v Německu a Pilsudského v Polsku dochází na pár let ke sblížení, které i po smrti Pilsudského v roce 1935 ještě na chvíli přetrvává. Po Pilsudského pokusu z roku 1933 získat Francii k válce proti Německu (který byl neúspěšný) Pilsudský otáčí a uzavírá v r. 1934 s Hitlerem smlouvu o přátelství. Po této smlouvě, jak jsem zmínil, následovala ona bilaterální smlouva o ochraně národnostních menšin. Tyto nyní stabilní německo-polské vztahy vedou k tomu, že si Polsko nechává v roce 1938 posvítit od Hitlera získanou část území rozpadlého Československa. Polsko anektuje v roce 1938 českou část industriální oblasti na Těšínsku a také převážně Němci osídlené město Oderberg/Bohumín, o kterém se ještě zmíním. Těšínsko, pro toho, kdo neví, je jihovýchodní pokračování oblasti Horního Slezska.

Jelikož Polsko v období let 1918 až 1938 napadlo své sousedy Sovětský svaz, Litvu, Německo a Československo a anektovalo příhraniční oblasti těchto svých sousedů, bylo Polsko pro Anglii do roku 1938 tím, čemu dnes říkáme "darebácký stát". Angličané měli pro to tehdy jiný výraz, ten ale nebyl o nic líbivější. Ačkoli se Německo s Polskem do roku 1938 sblížovalo, existují nadále tři hlavní německo-polské problémy:

Za prvé: Dodržování práv německé národnostní menšiny v Polsku

Za druhé: Německé přání připojit německé město Danzig opět k Německu (což koneckonců požaduje 97% obyvatelstva města Danzig již léta. Danzig bylo navíc svobodné město a nepatřilo k polskému státu! Vítězové však přiznali Gdaňsku zvláštní celní, poštovní, železniční, cestovní a diplomatická práva.)

Za třetí: Přání Německa vytvořit exteritoriální dopravní koridor z říšského území do Východního Pruska, které bylo r. 1918 odtrženo od Říše. Toto německé přání nepřichází jen tak pro nic za nic. Východní Prusko bylo tehdy podle dvou smluv propojeno osmi železničními trasami přes (nyní již) polské území s Pomořanskem a Slezskem. Podle těchto smluv měly být tranzitní poplatky placeny ve Zlotých, což ze začátku nepředstavovalo žádný problém. V průběhu, jakož i po ekonomické krizi nepřijímá Německo tolik Zlotých, aby mohlo ve Zlotých zcela hradit tranzitní poplatky a tak dorovnávat částku chybějící ve Zlotých na polský účet v Říšských markách. Polsko v tom vidí porušení smlouvy, čemuž tak formálně i bylo, a jako sankci uzavírá jednu železniční trať za druhou. 67% železničních transportů sloužilo energetickému zásobování Východního Pruska. Z Horního Slezska se do odříznuté provincie vozilo uhlí pro průmysl, domácnosti a výrobu energie. Nakonec hrozí Polsko při dalších neúplných platbách ve Zlotých, že odřízne i poslední fungující vlaková spojení mezi říšským územím a Východním Pruskem. Tím by bývalo bylo Východní Prusko zcela odříznuto od energetického zásobování a vystaveno hospodářskému zruinování jako Berlín o dvě desetiletí později díky sovětské blokádě.

Německá strana tak dostává nápad mluvit s Polskem nikoli o platbách ve Zlotých, ale vyjednat raději o exteritoriálním dopravním koridoru pod německou svrchovaností a v německé režii. Tak vzniklo přání koridoru. Tím se dostávají r. 1939 tyto tři problémy na pořad dne, a sice v pořadí podle důležitosti: Vyřešit osud německé menšiny v Polsku, tranzitní cesty do Východního Pruska a budoucnost města Danzig.

Je velice zajímavé, že před nástupem Hitlera do úřadu si této problematiky povšimli a obdobně ji vnímali i jinde. Churchill tak 24. listopadu 1932 varuje ve své řeči ve Sněmovně lordů: „*Pokud si anglická vláda přeje opravdu něco udělat pro podporu míru, pak by měla převzít vedení a vznést otázku Danzigu a koridoru, dokud mají ještě*

vítězné mocnosti převahu. Pokud se tato otázka nevyřeší, pak nelze doufat v trvalý mír”, konec citátu. Toto nebyla slova pana Hitlera, nýbrž pana Churchilla.

Příčiny nové války stvořili sami vítězové ve Versailles a neodstranili je, ani když k tomu byl zralý čas. Hitler v roce 1938 věřil, že má pro řešení těchto problému v ruce dva trumfy. První: Polské vlády žádaly všech 16 německých říšských vlád před nástupem Hitlera do úřadu, aby uznaly polské teritoriální zisky (Poznaň, Západní Prusko a Horní Slezsko) jako konečné. Všechny vlády Výmarské republiky to odmítly. Hitler toto uznání nabídl. Druhý trumf: Polsko chtělo při anexi československého území Těšínska r. 1938 spolu anektovat i převážně německy osídlené město Oderberg/Bohumín. Německé ministerstvo zahraničí v Berlíně proti tomu protestovalo, ale Hitler zasáhl a přiznal Bohumín Polsku. Jeho argument: „*Nemůžeme se s Polskem dohadovat o každé německé město*”. Doufal, že Polsko tak bude souhlasit s opětovným sjednocením města Danzig s Německou říší.

Po anexi Těšínska a Bohumína Polskem v září 1938 začíná Hitler v říjnu téhož roku vyjednávat s Polskem o Gdaňsku, koridoru a dodržování lidských práv. Jeho první nabídka: Uznání polských teritoriálních zisků od r. 1918 a prodloužení německo-polské smlouvy o přátelství z deseti na 25 let. V lednu 1939 ještě Hitler přidává a navrhuje, cituji: „*Danzig se dostane politicky pod německé společenství a hospodářsky zůstane Polsku.*” Podle mého mínění férový, velice férový kompromis, neboť předtím Danzig také nepatřil politicky Polsku, bylo to mandátní území Společnosti národů. Až do března 1939 probíhají německo-polská vyjednávání, dochází k lehkým sblížováním, avšak k žádnému průlomu. V této době je Polsko kvůli tolika svým válkám v Evropě od r. 1920 a kvůli anexi Těšínska Anglií ještě stále zavrhováno. Koncem března 1939 se však otáčí list, Hitler se dopouští velké chyby a prohlašuje Česko, navzdory předchozím slibům, německým protektorátem a nechává jej obsadit. Nyní potřebují Britové spojence proti Německu a nabízejí Polsku vojenský pakt, Polsko mění partnera a přechází na anglickou stranu.

Ačkoli ještě stále probíhají německo-polská vyjednávání, uzavírá Polsko koncem března 1939 smlouvu s Anglií, částečně mobilizuje své jednotky a nechává část svých jednotek vmašírovat do Východního Pruska - v březnu 1939! Hitler reaguje. Dává 3. dubna 1939 Wehrmachtu poprvé rozkaz připravit útok na Polsko a sice tak, aby mohl začít 1. září 1939. Nyní panuje doba ledová mezi Polskem a Německem, přesto činí říšská vláda další pokusy k vyjednávání. Avšak polská vláda, podporovaná Anglií, prohlašuje: „*Status Svobodného města Danzig se nezakládá na Versailleské smlouvě, nýbrž na staleté příslušnosti města Danzig k Polsku. A Poznaň a Západní Prusko patří de jure a de facto Polsku již dávno. Nabízená německá uznání nejsou žádným proti plněním*”. Polský ministr zahraničí Beck ještě jednou vyjasňuje, co tím míní, a říká 5. května 1939 před polským Sejmem ve Varšavě: „*Národ, který si váží sám sebe. nečiní žádné jednostranné ústupky*”. Hitler poté žádá anglickou vládu, aby pomáhala vyjednávat za Německo s Polskem. 13. srpna 1939 předkládá Hitler onen šestnáctibodový návrh, kdy jako podstatné body navrhuje, aby obyvatelstvo v koridoru rozhodlo samo v referendu pod mezinárodním dohledem, zda chce patřit k Polsku či k Německu. Strana, která v referendu prohraje, dostane exteritoriální dopravní cesty zkrze koridor. Když zůstane koridor Polsku, dostane Německo exteritoriální cesty do Východního Pruska, případně-li koridor Německu, dostanou Poláci exteritoriální cesty z Polska do Gdyně u Baltského moře. Částí této dohody je také, že přístav a město Gdyně zůstane nezávisle na výsledku referenda Polsku. Poslední část návrhu: Polsko si také ponechá svá obchodní privilegia v Gdaňsku.

Toto je poslední německý návrh před válkou. Tolik tedy k údajné Hitlerově neochotě jednat, o které se naše děti ve škole musí učit.

K závěru bych chtěl říci také něco o svých zdrojích, ze kterých jsem čerpal, a také něco k uzavření paktu Stalina s Hitlerem, ze kterého počátek války bezprostředně vychází.

Ty nejčastější mnou použité zdroje byla především akta příslušných ministerstev zahraničí, která dostatečně vypovídají o vzájemných vztazích mezi státy. Víte, že oficiální akta, jako jsou protokoly z jednání a diplomatické nóty jsou vždy po 30ti letech vytištěny a dány veřejnosti, především té vědecké, k dispozici - zpracovávají se, revidují, tisknou se a jsou vydávány jako knihy. Zde mám jeden takový výtisk s sebou - jsou to akta německého ministerstva zahraničí z posledního týdne před začátkem války. Takhle nějak to vypadá (přednášející ukazuje publiku knižní vydání akt ministerstva zahraničí, pozn. překl.). Ostatní země to mají v podobné formě, jen to každý pojmenovává jinak, "bílá kniha", Francouzi tomu říkají "zelená kniha", každý má pro to svůj název.

Jako laik - kterým jsem - člověk při čtení takovýchto dokumentů naráží na mnoho zvláštností. První, skoro až samozřejmá "zvláštnost" je, že každá vláda, každý národ, zveřejňuje taková akta, která jej zobrazují pokud možno v tom nejlepší světlo a akta, která moc nevoní se pokud možno nezveřejňují. Což mně až tak nepřekvapuje. Holt to tak prostě je. Ostatně, člověk, jako takový, to ve svém soukromém životě dělá také tak. Druhé "zvláštnosti" jsem si všiml, přiznám se, trochu později - ačkoli i to jsem si mohl myslet - a sice falšování oficiálních záznamů. Našel jsem například jeden Hitlerův projev se zfalšovanými místy v tištěných a zveřejněných aktech německého ministerstva zahraničí. Člověk nezveřejňuje materiál, který ho samého poškozuje, když ví, že je zfalšovaný. Na toto své zjištění jsem sám nenacházel odpověď, pátral jsem, ale nepřišel jsem na nic, co by tuto věc nějak logicky vysvětlovalo a tak jsem se obrátil na profesora historie, na kterého se vždy obracím, když si nevím rady a on mi řekl: *"Milý pane Schultze-Rohnhofs, přečtěte si někdy předmluvu těchto dokumentů!"* A je pravda, že tato předmluva je ve všech aktech německého ministerstva zahraničí, týkajících se předválečného a válečného období zveřejněného po válce, a tam stojí vždy to stejné. Já jsem si tu předmluvu přečetl a je tam psáno, že "tato německá akta byla zpracována a zveřejněna výlučně anglickými, francouzskými a americkými historiky a archiváři." Jediné německé ruce, které se na vydání podílely, byly ruce tiskaře a knihaře.

Tak se dá vhodným výběrem směřovat mínění o historii a tak nám také vítězové pečlivým výběrem akt vnutili jakožto poraženým svůj výklad historie. Když jsem tohle zjistil, tak jsem si obstaral ta stejná akta, která však byla vytisknuta v letech 1939, 1940, 1941 a srovnal jsem tyto dvě dokumentační edice a zjistil jsem, že tu německá, tu anglická, francouzská a americká strana sem tam něco vynechala a tím přikrášlila. Musím však říct, že tato akta, přestože byla vybrána jen Angličany, Francouzi a Američany, i tak mají dostatek vypovídací hodnoty a shledal jsem i belgická a jiná akta dostatečně vypovídající, i když jsem třeba v těch anglických narazil na mnoho úmyslně "hluchých" míst. Člověk najde spoustu zajímavého, aniž by měl přístup k tajným záznamům.

Řekl jsem Vám, že má akta popisují jeden týden. Dovedete si tedy představit, že když člověk zpracovává komplexně předválečnou dobu, znamená to několik regálů takových svazků, které prostě nelze všechny do písmene přečíst, chce-li být člověk někdy s prací hotov. A tak jsem pracoval selektivně, četl jsem akta popisující události, o kterých jsem se chtěl něco dozvědět. Ale jak to tak bývá, člověk chce prostě vědět, co se událo chvíli před tím, chvíli potom. Tak jsem četl dosti před a dosti po událostech, které mě zajímaly. Tím jsem často narazil na něco, co jsem předtím ani cíleně nehledal. Co se toho týče, chtěl bych Vám dát nakonec jeden příklad: Ve všech německých učebnicích historie se píše o Hitlerově ohavném činu, přenechat Stalinovi ony tři pobaltské státy a

sice "tajným" dodatkovým protokolem z 23. srpna 1939. Na mně to vždy působilo jako tajemný komplot Hitlera se Stalinem, komplot, kterým byly Litevci, Lotyšši, Estonci, Finové a východní Poláci přihráni Sovětskému svazu. Tento tajný dodatečný protokol existuje a tento protokol není nic jiného než darebáctví, o tom není pochyb. Ale já shledávám zajímavými také související okolnosti, které jsem jinak nikde nečetl, ale které každý z Vás z těchto akt může vyčíst a každý z Vás se na ně může podívat v jakémkoli městě, které má univerzitu s fakultou historie.

Bezprostředně před německo-sovětskými jednáními v Moskvě se konala sovětsko-francouzsko-britská jednání, kdy Francouzi a Britové chtěli dosáhnout paktu se Sověty, a byli to Francouzi a Britové, kteří ony tři pobaltské státy položili Sovětům na obětní oltář. Zde Britové a Francouzi jasně vyjádřili svůj souhlas s tím, aby pobaltské státy přešly pod sovětskou kontrolu. Jenže jejich smlouva nikdy podepsána nebyla, podepsána byla ta naše (německá, pozn. překl.), takže stejné darebáctví, co se úmyslů týče, bylo i na straně Britů a Francouzů, což však naše darebáctví ani trochu nezlepšuje.

Nicméně, dostávám se dál - do akt ministerstva zahraničí, kde se dočítám, jak známo, že německá říšská vláda usiluje o pakt se Sovětským svazem o "nevměšování se" a z toho důvodu se obrací na Moskvu. Německý velvyslanec v Moskvě, hrabě von der Schulenburg obdrží návštěvní termín v sovětském ministerstvu zahraničních věcí u sovětského ministra zahraničí Molotova. Molotov mu navrhuje 4 body k jednání:

V bodě jedna onen žádaný pakt o neútočení. Bod čtyři obsahuje společnou německo-sovětskou garanci nezávislosti oněch třech baltských států. Slyšeli jste dobře: Nezávislost třech baltských států!

Německý ministr zahraničí von Ribbentrop, informován Schulenburgem, odpovídá na tento rozhovor dopisem a prohlašuje, že souhlasí se všemi čtyřmi body, které Molotov navrhl. A ještě jednou explicitně uvádí, že s prohlášením o nezávislosti pro tři baltské státy souhlasí. Při dalším setkání Molotova a von der Schulenburga říká Molotov, že Německo může mít svůj vytoužený "pakt o neútočení", avšak muselo by nadto podepsat tajný dodatkový protokol a zdůrazňuje ještě jednou na konec tohoto rozhovoru: Pakt ano, ale jen s tajným dodatkovým protokolem. Tak se samozřejmě hned německý velvyslanec ptá, co by v tomto tajném dodatku mělo stát. Molotov mu neodpověděl. Německá strana se tedy domnívá, že se v tomto tajném dodatku jedná o garanci nezávislosti pro baltské státy.

Když německý velvyslanec informuje německého ministra zahraničí o tomto rozhovoru s Molotovem, ujišťuje ministr zahraničí, že souhlasí se všemi body rozhovoru, včetně společné německo-sovětské garance nezávislosti pro baltské státy. Fascinující, jak v každé nótě a každém záznamu z rozhovoru je tento bod, nezávislost pobaltských států, neustále zmiňován. Omyl tedy můžeme vyloučit. Krátce nato zasílá Molotov německé straně návrh paktu o neútočení. Text tajného dodatku chybí. Je obvyklé, že si strany texty před samotným podpisem nejdříve vymění kvůli případným korekturám, změnám apod. Místo chybějícího textu zve Stalin von Ribbentropa do Moskvy. 23. srpna 1939, 7 dní před vypuknutím války, cestuje německý ministr zahraničí von Ribbentrop s podpisovým právem do Moskvy. V 16:00 hod. tohoto dne se poprvé ve svém životě setkává v Kremlu tváří v tvář se Stalinem. A Ribbentrop se stále domnívá, že kromě paktu o neútočení podepíše zároveň také ono prohlášení o garanci nezávislosti pro baltské státy. O půlnoci je podepsán slavný pakt o neútočení a spolu s ním i onen diskutovaný dodatkový protokol, ve kterém jsou tři baltské státy, Finsko a východní Polsko přiznány Sovětskému svazu jako území jejich zájmů.

Co se stalo během těch osmi hodin mezi 16:00 hodinou, tedy prvním setkáním Ribbentropa se Stalinem, a půlnocí, kdy byl podepsán pakt o neútočení?

Molotov otevírá před Ribbentropem obsah tajného dodatku, a sice rozdělení Evropy do dvou sfér vlivu. Von Ribbentrop je překvapen, s tímto nepočítal. Měl sice plnou moc k vyjednávání a podpisové právo, ale tohle bylo na něj moc, o tomto jednat nechce, prosí Stalina o přerušení jednání, Stalin svolí, Ribbentrop odjíždí z Kremle na německou ambasádu, telefonuje z ambasády Hitlerovi do Berchtesgadenu a o všem ho informuje. Hitler s něčím takovým také nepočítal, je vyveden z míry, avšak přitlačen ke zdi, neboť německo-polská situace se mezitím tak vyhrotila, že bezpodmínečně potřebuje pakt o neútočení se Sovětským svazem a tak Hitler říká Ribbentropovi: *“Podepište!”*

Tento tajný protokol je tak jedním velkým sovětským překvapením. Takhle jsem o tom nikde nečetl. I Frankfurter Allgemeine psaly ještě nedávno přesně pravý opak. Každý z Vás, každý student historie, každý profesor historie může do těchto dokumentů nahlédnout a přesto se o tom nikde nepíše.

Hitler tedy akceptoval, co před ním akceptovali Francouzi a Britové, přesto to byl přečin proti suverenitě baltických států a Finska. K tomu tajnému dodatku patří také, že Německo dává Sovětům volnou ruku v otázce Polska, tedy východního Polska. Sotva je tajný dodatek podepsán (o půlnoci) je ještě to dopoledne, zhruba kolem 10:00 hod., německým diplomatem z německé ambasády vyzrazen obsah dodatku americkému diplomatovi z americké ambasády, ten to hned předává svému velvyslanci a ten neprodleně telegrafuje do Washingtonu. Když pomyslíte na časový rozdíl mezi Moskvou a Washingtonem, je jasné, že Roosevelt měl obsah dodatku na stole, hned jak ráno přišel do Oválné pracovny.

Roosevelt tak měl okamžitě povědomí o tom, že je Polsko ohroženo Německem a Sovětským svazem. Roosevelt to drží před Poláky v tajnosti a vyzývá je pouze, že mají být v otázce města Gdaňsk nadále neoblomní. Objektivně tak nechal Roosevelt padnout Poláky zcela vědomě do německo-sovětské “pasti”. Můžeme si být skoro jisti, že kdyby Poláci o tomto věděli, jistě by od své pozice vůči Gdaňsku, ve kterém již tak měli omezená práva, upustili, než aby kvůli němu ztratili východní Polsko ve prospěch Sovětů. Při bližším zkoumání těchto dokumentů tak vypadá mnoho faktů zcela jinak, než jak to líčí oficiální německá poválečná historiografie.

Milé dámy a pánové, tohle bylo německo-polské napětí, které vedlo k válce. Toto byly německé pokusy vyjednat o návratu německého města Danzig, které však válce nedokázaly zabránit. A toto bylo Hitlerovo spojenectví se Stalinem, které krylo Německu záda pro válku s Polskem.

Mnoho z toho bylo pro mne zcela nové, když jsem se svou prací začal. Dnes tvrdím, že moje generace byla nucena se učit zfalšovanou historií. Prosím Vás, předejte tuto pravdivou historii svým vnoučatům a dětem.

KONEC.

Pro NSJ z Nového směru převzal a připravil L.Malý